

REVIEWS / RESEÑAS

CRONIN, MICHAEL. (2006) *Translation and Identity*. Oxon: Routledge. 165 pages. ISBN 0-415-36465-5 (pb) 0-415-36464-7 (hb).

Nuria Brufau Alvira
University of Salamanca (Spain)

Michael Cronin offers a deep reflection on one of the most problematic notions in our world today: identity. He studies the links between human diversity and language from a sociolinguistic standpoint and explores the complex role of translation in the forging of the concepts of self and other throughout history, especially in industrial and post-industrial societies. As the author himself explains in the introduction, *Translation and Identity* is based on the idea that “language contact and language change are not innocent transactions as language itself is intimately bound up with what makes humans different from each other” (Cronin 2006: 1).

In this sense, given its interdisciplinary character, Translation Studies appears as the perfect field in which to analyze and experience successful cross-cultural communication, as well as to challenge new ways of tackling the relation between the global and the local by enhancing difference while enabling contact between dissimilar identities.

Throughout the four chapters, Cronin manages to combine examples, anecdotes, social and translation theories as well as personal reflections in order to render a solid argument that proves the fundamental – and risky – role of translators and interpreters in preventing human homogenization from taking place as a consequence of globalization.

In chapter one, Cronin works on the many different understandings of the notion of cosmopolitanism, i.e. as a socio-cultural condition, a worldview, an attitude, a practice or an idea linked to translational institutions or

based on the concept of multiple subjects – which I would relate to the notion of intersectionality. He also compares cosmopolitanism to pluralism and universalism, and reaches the conclusion that while the latter is usually linked to a sort of civilizing mission and the former defends the protection of differentiated groups, cosmopolitanism, at the same time, is based on the idea of an individual choice of affiliations free of any limits derived from descent or historical links. Cronin also defends the belief in micro-cosmopolitanism, which contrasts with the more supranational macro-cosmopolitanism and according to which there is fractal differentialism, i.e. cultural diversity and mixture are present both at the lowest and highest levels of social entities. This idea implies discarding the traditional view of cosmopolitanism as elitism, and allows for an understanding of difference that does not depend on a monolithic and essentialist social approach but, on the contrary, is a familiar fact everywhere.

With regard to translation, Cronin compares this micro-cosmopolitanism to a bottom-up approach in contrast with top-down views according to which universals can be applied to the local. An anti-essentialist perspective allows for the consideration of the many factors influencing a translation project just as it implies the many loyalties conforming particular identities beyond community boundaries, as can be seen in intercultural spaces such as cities.

The cases of Ireland and China help the author advance the notion of translation as a mutable mobile – as it moves the text from one language and one culture to another language and culture by altering both. According to this metaphor as developed by Maria Tymoczko, translation appears as a metonymic process. This translating movement does not only prevent destruction, loss and entropy, but it also contributes to the connection of people and ideas and might help construe and/or reinforce identities. Cronin exemplifies this capacity by analysing the presence and role of translation in national literary curricula both to build national identities – as defended in the poly-systemic theories of literature – and to enhance diversity within Europe.

In an increasingly globalizing world, where difference seems to be endangered and cultures fight and struggle to survive, translation must lead the “search for humanizing forms of globalization” (Cronin 2006: 42).

Chapter two studies the impact of migrations on the new notions of culture, language and translation. Migration, one of the most conflicting phenomena in social, economic and political terms, is linked to intercultural contact and, most of the times, to linguistic interchange. Therefore, translation has a say in this debate.

As a reaction to the homogenizing effect of globalization, cultures are brought to the fore as identity symbols and are used as means at the service of

power and interest. If cultures are seen as unchangeable and compact structures linked to social and economic situations, cultural hierarchies materialize in migrant people. Difference can be understood in many ways, like multiculturalism and interculturalism, each one related to different ideas of the role of translation.

On the one hand, multiculturalism is based on the recognition of different cultural communities – which implies the need for the provision of translation and interpreting services. On the other, interculturalism defends not just cultural contact but also cultural integration and can thus be seen either from a functionalist point of view – i.e. how culture hinders communication – or from a post-structural standpoint – i.e. cultures are constructs related to questions of power. Translation policies vary accordingly.

Again, these ideas are epitomized by Irish migration patterns – Ireland used to be a country of migrant people and is now a hosting country –. Cronin identifies two compatible translation strategies: translational assimilation, according to which immigrants are translated into the dominant language and culture; and translational accommodation, in which the rejection of translation – unless into their own language – is used by immigrants as a form of resistance against the dominant culture. In this sense, while the former appears bound to target-oriented translation and is related to the ideas of language as a metonymic representation of the culture providing privileged access into the hosting community; the latter seems to view translation as a universalistic task.

In order to prove that the global is found in the local, Cronin analyzes the notions of extrinsic and intrinsic – within the country – translation in connection with migration, as well as the idea of citizenship.

In any case, cultures seem to need protection as static and untouchable entities as if they were threatened either by assimilation or by clash. However, if translation is understood as a form of linguistic and cultural interaction which implies self-modification, just as it is advanced in Yoshikawa's double-swing model (Yoshikawa 1987) – i.e. “an infinite process where both parties change in the course of the communicative or translational exchange” (Cronin 2006: 67) –, the time might have come for translation theories to be applied to migration politics. Translation enables dialogue across difference, in contrast with identity-defensive models.

Chapter three gives account of the role of interpreters (as visible translators) in situations of conflict, not only as mediators but also as active participants in identity issues. Cronin defines them as prodigal figures in cultures, because they leave and come back to represent the Other. The many fictional

and real examples offered by the author show not only the power of the purportedly neutral interpreters, especially in connection with nation building projects – again, he uses some examples linked to the Irish culture –, but also their risky role as mediators in all current informational or intelligence wars. The final part of the chapter is devoted to a reflection on the interpreter's visibility. Language not only represents reality, it also helps create it. Cronin uses the example of the film *The Interpreter* to prove that interpreters' identities are inseparable from the activity of interpreting. The main character of the film is an interpreter who embodies different cultures and languages; she appears as the intercultural agent allowing truth to be heard.

Different ways in which translation can help prevent conflict and war are studied in chapter four. Based on Simmel's images of door and bridge (Simmel 1997), Cronin defends the conviction that the Babelian idea of cultural contact should be abandoned and that translation has to take the lead in proving that cultural understanding is possible. Translation protects identities – for it would not exist if there were none – and makes cultural and ideological contact possible; it peacefully deals with difference and interchange at the same time. For this reason, successful translation theories should be taken into account when elaborating pro-cosmopolitanism and identity-related social and political strategies.

Literature is studied as an epitomizing field where it becomes obvious that diversity is endangered as a result of international power and economic relations. However, as the author states, "it is because so much cannot be translated that much more remains to be translated" (Cronin 2006: 131). There is now an opportunity to create new mediation spaces in which limits need to be defined in order to be crossed.

Cronin ends by studying how informationalism affects translation and identity. As he puts it, it is possible for two people living on opposite sides of the world to be neighbours. Thanks to communication technologies, and also to translation, the world becomes smaller. In this sense, the idea of social weak ties as defended by Granovetter (1973) is compared to the sort of relations related to translators in cultural terms, i.e. translational weak ties are responsible for the success of contact and interchange projects.

Based on the idea that identity is currently at the centre of many wars, conflicts and more peaceful political arguments – because identity is associated with recognition, power, rights, etc. –, and sure of the important role of translators and interpreters as linguistic and cultural mediators, Cronin urges them to actively participate in this socio-political debate by sharing personal experiences and reflections. Cronin also studies the ideas of important

authors like Giddens, Castells, Calhoun, Kymlicka, Benhabib, Simmel, Ty-mozkco, Snell-Hornby and many more to combine the fruits of social sciences and those of translation studies in order to work for cultural dialogue.

The ideas defended in the book appear perfectly linked and organized. The author's ultimate message is clearly presented thanks not only to his capacity to offer complex notions in a nutshell, but also to the many examples Cronin uses to clarify key concepts.

Translation and Identity continues the project advanced in *Translation and Globalization* and falls within the important group of works focusing on the fundamental role translation has today based on its power to create and transform reality. Readers of books like Mona Baker's recently published *Translation and Conflict* will surely love this new work by Cronin. In addition, people interested in nation building processes might also find *Translation and Identity* useful, especially if they are studying the Irish case, used as an example throughout the essay.

Cronin has succeeded in offering a rich overview of some of the most useful social theories connected to the work of translators and interpreters and has also managed to present a neat defence of their important role in world social and political changes. *Translation and Identity* is undoubtedly a must for those interested in the connection between power and translation.

CRONIN, M. (2006) *Translation and Identity*. Oxon: Routledge.

GRANOVETTER, M.S. (1973) "The Strength of Weak Ties". *The American Journal of Sociology*, 78. pp. 1360-1380.

SIMMEL, G. (1997) "Bridge and Door". In: Frisby, D. and M. Featherstone (eds.) *Simmel on Culture*, London: Sage. pp. 170-174.

YOSHIKAWA, M. (1987) "The Double-Swing Model of Intercultural Communication Between the East and the West". In: Kincaid, L. (ed.) *Communication Theory: Eastern and Western Perspectives*, London: Academic Press. pp. 35-48.

KENNY, DOROTHY & KYONGJOO RYOU (eds.) (2007) *Across Boundaries: International Perspectives on Translation Studies*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing. 240 pages. ISBN 9781847182425

Aída Martínez-Gómez Gómez
University of Alicante (Spain)

The volume *Across Boundaries: International Perspectives on Translation Studies* was conceived with the aim of proving that the metaphor of translation as a border-crossing device can be widened and successfully applied to translation studies. This spirit of crossing boundaries is reflected in the methodological and epistemological approaches, pedagogical inclinations and critical attitude found in the contributions to this volume. The objective of negotiating, permeating or even blurring the boundaries of translation studies leads some of the contributors to attempt to overcome the clichés and stereotypes which have traditionally defined this discipline (especially those related to purely text-oriented approaches and translation in the East) and to support the development of translation concepts such as Jakobson's intersemiotic translation or Hermans' thick translation and their application to other fields. Some of the other authors strive to promote a kind of interdisciplinarity in which translation studies play an active part, thus favouring the contribution of translation concepts and methods to other disciplines. Finally, the last group of authors endeavours to evaluate the strengths and weaknesses of current methodologies for translator training and to promote a smooth adjustment to the improvements and breakthroughs in the field of professional translation. *Across Boundaries* groups these thoughts, views and proposals into the following three sections: methods and concepts, verbal and visual perspectives, and challenges in training and technology.

The first section opens with the paper "Reflections on Theory-driven and Case-oriented Approaches to Comparative Translation Historiography", by Judy Wakabayashi, whose purpose is overcoming what she considers to be an artificial boundary between these two approaches to comparative historiography. This author believes that a symbiosis of these models would allow scholars both to discover many of the easily overlooked methodological preconceptions that exist (for instance, the use of the nation-state as a unit of comparison) and to avoid the contradictions which arise when parallel studies based on different methodologies are compared to one another. In her opinion, it is especially important to promote inter- and intradisciplinary

teamwork in order to unearth the history of translation in areas such as Asia, which have long been subject to the prevailing Eurocentrism in translation studies.

This Eurocentrism, together with the cultural abyss that exists between East and West, contributes to the shaping of the basic concepts of Chinese translation studies through western notions and conventions when explained to a non-Chinese readership. In her paper “On Thick Translation as a Mode of Cultural Representation”, Martha Cheung considers the strategy of thick translation to be a very useful tool to highlight similarities between the two traditions without neglecting the essential features of each of them. To this end, she develops the original postulates of Appiah (1993) and Hermans (2003) and adapts this strategy to her own purposes by resorting to techniques which could be ascribed to feminist and poststructuralist approaches (prefaces and footnotes, the use of bold type, etc.)

The first contributions to the second section, verbal and visual perspectives, explore the possibilities offered by visual translation – *terra incognita* in the field of translation studies, according to Ira Torresi – in order to overcome the traditional logocentric approach taken by this discipline. In her paper, “Translating the Visual”, this author, aware of the intrinsic link between text and images in print advertising, calls for a semiotic understanding of translation, where both elements are subject to linguistic and cultural transfer. In her attempt to clarify this idea with examples from three international magazine advertisement campaigns, however, she seems to blur the boundary between translation and marketing, thereby raising doubts about the role and task of the translator in this field.

In her paper, “Book Illustration as Intersemiotic Translation”, Nilce Pereira resorts to Jakobson’s notion of intersemiotic translation (1959) with the aim of applying it to the illustration process of literary texts and, specifically, to that of the Brazilian translations of *Alice in Wonderland*. Given a series of examples, Pereira is able to highlight the points in common between intersemiotic translation from text to image and interlinguistic translation itself: the constraints imposed by the publishers’ patronage or one’s own ideology, the use of certain translation procedures and the adaptation to different audiences. In this paper, interdisciplinarity works in a sense which flows contrary to the traditional one: here translation theory offers a framework for another discipline, a discipline related to the graphic arts.

The following two papers shift the focus of this second section to translation in Japan at the beginning of the 20th century, although the topics dealt with in each of them are considerably different. In the first contribution, “A

Japanese *Salome* as Harmonization of Self and Other”, Miki Saito analyses the success of the translation done by Konosuke Hinatsu of Wilde’s *Salome*. In the author’s opinion, such success stems from the use of the strategy of harmonization, which, in an attempt to overcome the ‘literal versus free translation’ duality, reconciles the special features of the source text and those of the target context. Thus, this Japanese *Salome* preserves an oriental and archaic touch through subtle references to Chinese images and forms of archaism specific to the Japanese language.

Whereas Sato’s paper shows how foreign literature may contribute to the development of new translation patterns, the contribution by Emiko Okayama, “Personal Pronouns in Cross-Cultural Contact”, offers a view on the influence of translation – in this case, academic translation, oriented to foreign language teaching – on the evolution of a language and more specifically, on the increase of the use of third-person personal pronouns. In this paper, the author provides ample evidence on how corpus linguistics methodologies and corpus-processing electronic tools may cast new light on the development of synchronic and diachronic linguistic studies.

By applying a similar methodology, Stuart Campbell explores the usefulness of corpus linguistics and corpus-processing software in an attempt to reveal how attitudes can be identified by studying their linguistic expression. The analysis of newspaper articles summarized in “Australia’s Print Media Model of the Arab World” focuses on text structure, the frequency of certain concepts and collocations and their semantic roles, which allows the author to provide an overview of the Australian perception of the Arab World in the months prior to the Iraq war. Although this kind of study may offer interesting information, haphazard handling of the results – severed from their political, sociodemographic context, etc. – might turn them into an easily manipulated tool which would confirm, without further questioning, one’s own hypotheses.

The third section, whose characteristic feature is its strong pedagogical component, opens with a self-critical view on several issues related to translator training by three translation scholars and professors. Dorothy Kelly, in her paper “Translator Competence Contextualized”, reflects upon the notion of translator competence and its subcompetences in a moment of change for university systems and programmes throughout Europe. In this context, Kelly attempts to answer the question of how to apply the vast theory on translator skills to the classroom by analyzing the strengths and weaknesses of the currently applied curricular designs and training methods (module-structured programmes, situational and task-based approaches, etc.)

The paper “Turning Language Students into Translators”, in connection with translator competence – or, more precisely, the lack of such –, examines how training language students by means of academic word-for-word translation affects not only the results of the translation process itself but also the attitude students take when faced with a real translation assignment. From the results of a comparative study of think-aloud protocols in which professional translators and foreign language students with some translation training took part, Monika Smith was able to conclude that foreign language students tend to produce lesser quality texts and appear to be uneasy and insecure during the process. She ascribes these shortcomings to their lack of experience and confidence and to their excessive attention to vocabulary, and therefore, their excessive reliance on lexicographical tools as the only available way to solve problems.

Mira Kim focuses her criticism upon teaching competence, which she considers hindered by the lack of coherence in the highly subjective translation assessment methods currently applied in training programs. In her paper, “Translation Error Analysis”, she advocates the need for a stable assessment method. To this end, she resorts to systemic functional grammar, which allows her to describe and classify errors according to their meaning, thereby overcoming the argument “it sounds awkward”. Based on the foundations of this discipline, Kim develops an assessment method by means of which she analyses a series of actual texts.

Although the fourth contribution to this section, “Cultural Identity and English Teaching in Today’s Chile”, also deals with pedagogical issues, it notably differs in its focus from the rest of the papers in this volume and from the discipline of translation studies itself, which may cast some doubts as to the appropriateness of including it in this publication. Haroldo Quinteros reviews the evolution of English teaching in Chile through a sociological lens based on dependency theory (cf. Cardoso & Faletto 1977). Quinteros seems to understand the rise of English teaching in this country as part of US neo-imperialism, which leads him to adopt an overtly critical and possibly controversial stance.

“Translation Memories and Parallel Corpora”, the paper by Dorothy Kenny, coeditor of the volume, combines pedagogy with the second main issue in this section, new technologies applied to translation. From a survey of the specialized literature on this topic, this paper examines the benefits and challenges of the academic and professional use of these two tools: parallel corpora and translation memories.

In the last contribution to the volume, “Exploring User Acceptance of Machine Translation Output”, Lynne Bowker and Melissa Ehgoetz further explore the topic of new technologies. Aware of the predominance of prescriptive works over case analyses in the field of machine translation, the authors offer a field study on the convenience of resorting to MT tools in a particular context – a bilingual university – and with the aim of translating a very specific kind of texts – internal administrative memos, such as announcements of meetings and invitations to events. The special feature of this study lies in the fact that it is based on a recipient assessment model where criteria such as the cost and speed of translation – somewhat neglected in previous works – are taken into account.

The general tone of this volume, therefore, perfectly matches the border-crossing spirit announced in its title, even if, at some points, certain contributions fail to eliminate dualistic stances and remain constrained by the most traditional limits of translation studies. In spite of this circumstance, which undoubtedly is very difficult to avoid, the wide range of authors from different geographical origins and theoretical affiliations successfully offers what Anne Brisset, on the back cover of the book, refers to as “a thought-provoking journey across linguistic, cultural and disciplinary boundaries [...] focusing on hitherto neglected traditions, practices and perspectives”.

- APPIAH, Kwame Anthony. (1993) “Thick Translation.” In: Mason, Ian (ed.) 2000. *The Translation Studies Reader*. London, New York: Routledge. pp. 417-429.
- CARDOSO, Fernando Henrique & Enzo Faletto. (1975) *Dependency and Development in Latin America*. Berkeley: University of California Press. Quoted from the anonymous Spanish translation *Dependencia y desarrollo en América Latina: ensayo de interpretación sociológica*. México: Siglo Veintiuno, 1994.
- HERMANS, Theo. (2003) “Cross-cultural translation studies as thick translation.” *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 66 (3). pp 380-389.
- JACKOBSON, Roman. (1959) “On Linguistic Aspects of Translation.” In: Mason, Ian (ed.) 2000. *The Translation Studies Reader*. London, New York: Routledge. pp. 113-118.

PARADA, ARTURO & OSCAR DIAZ FOUCES (eds.) (2006) *Sociology of Translation*. Vigo: Universidade de Vigo. 230 p. ISBN 84-8158-331-6.

Carles Biosca
Universitat Autònoma de Barcelona

La universitat de Vigo ha publicat un recull d'articles intítulat *Sociology of Translation*, que inclou deu treballs força variats –però amb prou punts en comú que en justifiquen la publicació conjunta–, i que aborden –com el títol ja ens anuncia– diverses qüestions de sociologia de la traducció o, si em permeteu dir-ho a l'inrevés, diverses qüestions de traductologia aplicades a la societat actual. Una excursió, doncs, que a diferència de les passejades que des de l'àmbit de la traductologia es fan sovint als de la història, la didàctica, la psicologia o la lingüística, sorprèn per les possibilitats que suggereix, i que escurça un poc més la distància entre dues disciplines que els editors d'aquest recull, Arturo Parada i Oscar Diaz Fouces, contribueixen a acostar des de fa temps.

Enceta el recull Robert Neal Baxter, amb “Translation for Public Consumption in Subordinated Language Communities: the case of Breton”. Baxter se centra en l'àmbit bretó i n'examina les “microtraduccions” dels cartells bilingües (rètols d'establiments, senyalitzacions de carreteres, plafons explicatius). La conclusió d'aquesta anàlisi és que la versió en llengua bretona hi té una funció simbòlica que preval sobre la funció comunicativa, funció que hom reserva per a la versió en francès. Baxter esmenta alguns trets que corroboren aquesta subordinació, com l'abús de tipografies pseudoceltes, una menor legibilitat del text bretó (lletra més petita, o de color més clar) i, fins i tot, documenta casos en què la versió bretona, per raons de composició gràfica, apareix amb el final mutilat i esdevé un text sense sentit.

Oscar Diaz Fouces, dins “A gestão da comunicação multilingüe na nova Europa”, dibuixa una panoràmica de les polítiques lingüístiques que segueixen les institucions de la Unió Europea. L'aparent respecte pel multilingüisme és contrastat, de seguida, amb una constatació que pot semblar òbvia, però no ho és: la Unió garanteix els drets lingüístics dels ciutadans únicament si aquests ciutadans són usuaris de llengües que tenen el reconeixement d'un estat. Així, l'autor demostra com aquest plurilingüisme obeeix més a qüestions simbòliques i polítiques que no pas a necessitats comunicatives. En efecte, en les comunicacions internes de les institucions es va imposant *de facto* el trilingüisme en anglès, francès i alemany, fet que Diaz Fouces demostra estudiant

quina part dels textos es tradueixen a totes les llengües oficials, quants només a les tres llengües esmentades i quants a l'anglès, exclusivament. Pel que fa als usos lingüístics dels ciutadans de la Unió fora dels organismes europeus, descarta la possibilitat d'un futur monolingüe anglès, entre altres motius, per la presència en la societat europea de fluxos migratoris constants, i alhora critica la manca de mediadors lingüístics, manca que fa que l'exercici dels drets lingüístics depengui sovint, a la pràctica, de personal no qualificat –és el cas, per exemple, dels hospitals que han de recórrer als familiars o al personal auxiliar quan necessiten un intèrpret.

Covadonga Fouces contribueix al recull amb “La fábrica de lo universal. Canon anglosajón y literatura traducida en Italia”. Centrant-se en el mercat editorial italià, descriu com, entre els llibres més venuts a Itàlia, cada vegada és més gran el predomini de l'anglès com a llengua de partida, mentre que el camí invers –la publicació en anglès de literatura italiana– és molt menys freqüent. La mateixa conclusió es pot aplicar, explica, a altres sistemes culturals europeus. Fouces distingeix, doncs, entre unes llengües centrals, a les quals pràcticament no es tradueix, i tot un conjunt de llengües perifèriques que vehiculen cultures en les quals la proporció de llibres traduïts respecte dels llibres publicats és cada cop més gran i on la majoria d'aquestes traduccions parteixen d'obres escrites no en una llengua perifèrica, sinó en una de les llengües centrals.

Marta García González, amb “Políticas de traducción literaria en Galiza”, vincula l'àmbit de la traducció literària en una llengua minoritzada, com és la gallega, amb els mecanismes de subvenció pública amb què compten els editors. Demuestra, amb dades prou significatives, fins a quin punt, en les cultures minoritzades, les polítiques culturals poden condicionar la tasca editorial, i exposa com la procedència, l'abast, la freqüència de les traduccions i fins el model de llengua en què es publiquen aquestes traduccions estan fortament marcats, en el cas de la llengua gallega, pels ajuts que otorga el govern de Galícia.

Carlos Alves Machado és l'autor de “Formação de repertórios de tradução: a figura do tradutor-poeta e a manipulação do cânone literário”, on parteix de l'anacronisme que representa, en un món com l'actual –en què la interacció entre autors de cultures diferents és constant–, concebre les literatures nacionals com a sistemes tancats. Així, en un context que l'autor titlla de “crisi de la tradició”, la traducció adquireix una importància primordial a l'hora de reelaborar el cànon literari. Machado posa com a exemple el repertori de traduccions de tres poetes-traductors portuguesos, en què la tria –i la difusió

corresponent– dels autors que cadascun d'ells versiona contribueix a legitimar l'obra poètica del propi traductor.

A “De 1990 a 2003: 14 anos de títulos de literatura em Portugal. Uma abordagem ao mercado de publicações”, Filipe Alves Machado analitza les dades del mercat editorial portuguès al llarg de catorze anys, i ens mostra amb xifres el volum de traduccions que es publica en cadascun dels gèneres. Tot i que constata diferències notables segons el gènere de què es tracti, la tendència general en la literatura editada en aquest període és que el percentatge d'obres publicades en llengua original disminueix, mentre que la part de mercat que ocupen les traduccions augmenta progressivament.

Esther Monzó fa un salt interdisciplinari de la traducció a la sociologia de les professions, a través de la qual prova de donar instruments per definir millor els trets que caracteritzen l'ofici de traductor i la funció social que li correspon. A “¿Somos profesionales? Bases para una sociología de las profesiones aplicada a la traducción”, Monzó no s'està d'introduir qüestions tan fonamentals com què són les professions, quan neixen, què aporten als individus, preguntes que no es poden respondre des de l'especificitat de la traductologia, sinó de d'un marc més general: tots els col·lectius professionals es fonamenten en la possessió d'unes competències o d'uns coneixements determinats, miren d'establir unes normes d'actuació i de convivència, i aspiren a obtenir l'autoritat i la consciència de grup necessàries i a disposar d'una estructura pròpia. Monzó reclama, doncs, una major atenció als paradigmes de la sociologia de les professions com a via per ajudar els traductors i intèrprets a exercir adequadament la seva funció en la societat.

Arturo Parada contribueix a l'obra amb “El concepto de (inter-)culturalidad aplicado al ámbito jurídico: una aportación a la sociología de la cultura y a la sociología de la traducción”. A partir de les comparacions entre dos textos jurídics –castellà i alemany–, mostra com la interculturalitat no és un concepte abstracte, sinó un aspecte inseparable de l'activitat traductora. La funció que fa un text sempre està determinada per un marc social i cultural concret, que un traductor que vulgui transferir correctament el text ha de conèixer. A més, per una correcta mediació entre els dos codis lingüístics –el de partida i el d'arribada– el traductor ha de saber també les coincidències i les divergències en les condicions socials i històriques en les quals s'ha forjat cadascun d'aquests codis.

Joachim Renn es pregunta al seu article “Indirect Access – complex settings of communication and the translation of governance” on ens durà l'increment de les comunicacions a nivell mundial: a una societat més democràtica i participativa, o bé a un espai transnacional dominat pel pensament

políticament correcte de les ONG? Analitza els aspectes comunicatius de la governança partint de la premissa que els mitjans de comunicació no són neutrals. Es pregunta, per tant, qui construeix el significat d'aquests mitjans, i emmarca aquest punt en una qüestió més general: qui legitima el coneixement? Segons Renn, això afecta les relacions entre govern i societat civil: si els mitjans de comunicació traspassen informació entre sistemes socials, organitzacions, i medis culturals diferents, on són els límits de la representabilitat? L'augment de les comunicacions, doncs, modifica el concepte de governança, que, cada cop més, requereix una tasca de traducció, perquè les polítiques que funcionen en un context cultural determinat poden no funcionar en un altre context.

A "Translationswissenschaft –wohin geht die Reise? Einige metatheoretische Reflexionen", Lew Zybatov es qüestiona cap a on va la traductologia. Per què costa tant definir-ne l'objecte d'estudi; i, si és una ciència, per què no adopta un mètode científic? Segons Zybatov, el desenvolupament de la traductologia hauria de proporcionar elements que permetessin definir un problema, proposar una hipòtesi, verificar-la empíricament i, a partir d'aquí, elaborar models capaços de resoldre problemes similars.

En conjunt, *Sociology of Translation* ens ofereix, doncs, una interessant mostra dels fruits que pot donar un estudi atent dels factors socials que condicionen la tasca traductora. Val a dir que aconsegueix –cosa no gens fàcil– analitzar realitats ben diverses (de Bretanya a Itàlia, d'Alemanya a Portugal), sense caure ni en la redundància ni en l'excessiva dispersió, sinó amb una coherència considerable entre les diverses aportacions. Com és coherent també el fet que, com subratllen els editors a la introducció, l'obra se'ns presenti "in a linguistically plural format", a diferència de tants reculls que, pretenent abordar les qüestions que envolten el multilingüisme, són redactats en un estricte –i paradoxal– monolingüisme.

SNELL-HORNBY, MARY. (2006) *The Turns of Translation Studies*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. 202 pàgs. ISBN: 90 272 1674 6

Anna Marzà i Ibànez
Universitat Jaume I, Castelló

The Turns of Translation Studies és un llibre tan agosarat com necessari. És agosarat pel tema escollit, un repàs a la història dels estudis de traducció per tal de trobar els orígens dels diversos corrents de pensament sorgits al si d'aquesta disciplina i els fils que els uneixen; una tasca que requereix un coneixement profund i de primera mà, com demostra tenir l'autora. Agosarat també, i sobretot, per l'enfocament que s'hi adopta. Aquest és un llibre crític i alhora integrador, que dona peu a la reflexió de forma constructiva. I necessari perquè aquesta disciplina, que encara se sol qualificar com a jove, comença a presentar símptomes d'adultesa, amb un volum de publicacions i una complexitat de corrents de pensament que exigeixen aquest tipus d'obres enciclopèdiques. La mateixa Snell-Hornby ho admet a l'inici de l'obra. El temps passat entre l'última edició del seu *Translation Studies. An Integrated Approach* (1995) ha sigut tan productiu en estudis de traducció que fer-ne una nova edició revisada seria impossible. Calia començar de bell nou, i aquest n'ha sigut el resultat.

Mary Snell-Hornby dirigeix la seua obra a estudiants, professors i qualsevol persona interessada en la matèria i ho demostra amb l'ús del llenguatge, lliure d'opacitats. Però l'enfocament que hi pren pot tenir un valor innegable per als experts en traducció. Snell-Hornby ha fet una reflexió profunda sobre què i com s'investiga, des d'una perspectiva integradora bastida a través de tres propostes, transformades al llarg de l'obra quasi en peticions: d'una banda, la lectura d'alguns autors des del punt de vista del seu context històric; de l'altra, una obertura cap a la investigació no escrita en anglès i sense l'anglès com a llengua d'estudi; i, finalment, un consens terminològic com a punt de partida per a una millor comunicació, la manca del qual ha derivat en ocasions en línies d'investigació aparentment diverses que, no obstant i segons l'autora, presenten molts punts en comú.

El llibre està estructurat al voltant de la distinció entre precursors, pioners, mestres i deixebles d'una disciplina, creada per Radnitzky i represa per Lefevere. Segons aquesta distinció, els precursors solen ser qualificats amb aquest títol a posteriori per membres de la tradició; els pioners són aquells personatges amb enfocaments polèmics provinents d'altres branques intel·lectuals que acaben formulant les bases de la nova disciplina o fins i tot redactant-ne el

manifest; els mestres desenvolupen la disciplina i estableixen les bases en les quals es miraran, finalment, els deixebles, per tal de mesurar el propi èxit. A partir d'aquesta distinció l'autora desglossa al llarg dels sis capítols del llibre les aportacions més innovadores que, des de la perspectiva actual, han contribuït a l'evolució de la disciplina de traducció. L'estructura resulta en una relació quasi cronològica d'aquestes contribucions que n'accentua la rellevància en el seu moment històric, fent traspuar les intricades relacions existents entre els diversos canvis de pensament i el context social i polític concret.

La primera part del capítol 1 repassa els grans precursors, prenent com a punt de partida el Romanticisme alemany. El primer d'ells, a qui es dedica bona part del capítol, és Friedrich Schleiermacher, autor conegut avui dia per la metàfora dels dos camins que s'obren davant un traductor. Snell-Hornby, però, en destaca altres aportacions potser menys conegudes en una crida a la relectura d'aquest autor sovint malentès. En la convulsa època que portà a l'auge del nazisme a Alemanya, quatre autors mereixen una atenció renovada: Benjamin, amb la seua defensa radical del literalisme, Rosenzweig, el francès Dolet i l'escocès Tytler. Després de la interrupció que suposà la II Guerra Mundial, la investigació revifa gràcies a la contribució del que l'autora anomena "precursors directes" de la disciplina, un grup format majoritàriament per especialistes de disciplines afins, entre els quals es citen Jakobson i Tynjanov, provinents de l'escola de Praga, Nida i els canadencs Vinay i Darbelnet. Jiří Levý, introductor de temes que posteriorment esdevindrien centrals en els estudis de traducció representa per a l'autora el símbol del pas de precursors a pioners, entre els quals trobem Kade, Neubert, Seleskovitch o Reiss. Aquests autors ens porten al que l'autora anomena el gir pragmàtic en lingüística, el qual permeté que la traducció s'establira com a disciplina independent. Com a punt final per a aquest capítol dedicat a precursors i pioners, Snell-Hornby destaca molt especialment l'important llegat de James Holmes.

El capítol 2 està dedicat al gir cultural dels anys 80, un gir que establí les bases de la recent independitzada disciplina. Els seus promotors són, per tant, mestres en la distinció de Lefevere. Quatre són els moviments que es revisen en aquest capítol: Els Estudis Descriptius de Traducció, la teoria de l'*l'skopos*, l'acció traductora i la deconstrucció, el primer com a base per al gir cultural i els tres últims com a aproximacions similars a una nova concepció de la traducció. En una retrospectiva general de la dècada, Snell-Hornby destaca les similituds existents entre els Estudis Descriptius de Traducció, de tradició anglòfona, i l'escola funcional, de tradició germànica. Com ja havia fet amb Schleiermacher, fa una crida a la revisió d'autors poc valorats, en aquest cas Holz-Mänttari, autora del model d'acció traductora, i acaba dedicant l'última

part del capítol a la brasilera Arrojo, com a representant d'un corrent en què es dona la mort de l'autor i el naixement del lector.

A partir del capítol 3, Snell-Hornby fa un repàs dels deixebles més innovadors per a tractar alguns dels temes més rellevants i productius en la història recent dels estudis de traducció: l'ètica, els factors extralingüístics, el postcolonialisme, el gènere i la posició del lector. Chesterman i Nord obren amb alguns dels seus conceptes el debat sobre l'ètica de la traducció, un debat que podria constituir l'últim dels girs de la disciplina, encara per arribar. Poyatos, Yau, Reiss i Kaindl, entre d'altres, representen l'estudi de les relacions entre traducció i comunicació no verbal, un camp en què destaca l'estudi dels textos teatrals, a través de l'obra d'autors com Fischer-Lichte, Zajic o la mateixa Snell-Hornby. La revisió dels autors que han dedicat la seua obra a l'estudi de la traducció postcolonial s'inicia amb Pratt, introductora de diversos conceptes clau per a aquest corrent, i acaba amb treballs centrats en les interessants relacions entre traducció i textos híbrids, resultat de la interacció lingüística i cultural de les zones de contacte. Continuant amb les diverses respostes a les relacions de poder asimètriques, Snell-Hornby analitza els estudis feministes de traducció des del seu origen als anys 90 al Canadà fins a l'Europa del 2000, amb una conferència dedicada al paper de la dona traductora al llarg de la història. Per acabar aquest capítol, l'autora avalua les diverses perspectives d'estudi sobre la posició del lector en relació amb la traducció. El camí enllaça el lector amb la teoria de l'*skopos* i el deconstruccionisme, ens porta a través del concepte de lleialtat de Nord fins al lector model d'Eco i acaba amb la re-interpretació que en fa Ammann per als estudis de traducció.

El capítol 4 està dedicat als dos grans girs esdevinguts als anys 90, metodològic l'un i tecnològic l'altre. Per il·lustrar el primer d'ells, que l'autora anomena gir empíric, es serveix dels primers treballs que aplicaren els TAP i l'estudi de corpus a la traducció, amb investigadors com Jääskeläinen, Tirkkonen i Condit, Kussmaul o Baker. Tant la traducció jurídica com la interpretació mereixen una atenció especial en aquest apartat, per l'abundància d'estudis empírics que han produït. Per presentar el segon dels girs, que anomena gir globalitzador, Snell-Hornby considera la relació entre traducció i els fenòmens de nacionalisme, identitat cultural i identitat global. Els avanços tecnològics sense dubte han canviat la vida de les persones que es dediquen a la traducció i la interpretació, però l'autora considera més interessant l'anàlisi de la percepció d'aquests avanços i com afecten a l'estudi de la traducció, reflexionant sobre els canvis en la percepció de la llengua i en el material lingüístic amb què treballa el traductor. La publicitat i la llengua híbrida de les institucions europees (*eurojargon*) serveixen per introduir un dels punts clau del llibre: les

conseqüències del predomini de l'anglès al món acadèmic, convertit tant en llengua d'estudi com en llengua vehicular majoritària, un fet que provoca que la disciplina es veja reduïda a la perspectiva angloamericana. Snell-Hornby tanca el capítol argumentant contra l'ús de l'estrangerització proposada per Venuti en un context angloamericà per compensar aquest desequilibri, vist que la hibridació dels textos resultant de l'actual comunicació entre cultures ha deixat obsoleta la dicotomia d'Shleiermacher.

Després de l'etapa de consolidació que van suposar els anys 90 i la tendència a la cooperació interdisciplinar que s'endevinava a finals de segle, Snell-Hornby fa una ullada a l'estat actual de la disciplina en el capítol 5, un dels més personals de tot el llibre. L'autora troba que la investigació actual en traducció esta duent a terme un gir que més bé s'assembla a un canvi de direcció, com un pèndul tornant a l'extrem oposat del seu balanceig. Les investigacions més recents demostren per a l'autora un retorn a la lingüística, que considera en part provocat per l'hegemonia dels estudis publicats en anglès, els quals solen tenir aquest enfocament, i en part per les visions diferents de l'objecte d'estudi: la traducció. Acaba el capítol amb una relació dels canvis paradigmàtics que han contribuït a l'avanç de la disciplina i una defensa final de la traducció com a interdisciplina, que podria contribuir a la comunicació intercultural.

En el breu capítol 6 l'autora esbossa una sèrie de propostes encaminades a un millor enteniment al si de la comunitat científica dedicada a l'estudi de la traducció. Advoca per l'ús d'un metallenguatge més precís, sense ambigüitats, i compatible, que reflectisca la pluralitat; defensa la proposta de Finkenstaedt i Schröder d'utilitzar el multilingüisme passiu per fer front a la tendència predominant de l'anglès en el món acadèmic, com a via d'entrada de noves idees, soterrades ara en treballs més desconeguts. Però la seua visió va més enllà dels límits dels estudis de traducció, i proposa un discurs transparent per obrir la disciplina a altres comunitats científiques, propiciant així un intercanvi enriquidor.

És cert que l'Europa que apareix a *The turns of Translation Studies* sembla estar més poblada al nord que no al sud pel que fa als autors citats, i si fem una ullada a l'índex trobarem a faltar alguns noms importants, com podrien ser Mayoral o Hurtado, potser no tan presents en la tradició germànica de què beu l'autora. Tot i això, val a dir que l'obra és una clara aposta per la descentralització del coneixement, no sols a través de les diverses crides contra el monolingüisme anglès sinó també per la introducció de noms que podríem anomenar menys mediàtics i la cita de bibliografia difícil de consultar, com ara tesis doctorals. És ben significatiu que les últimes paraules del

---

llibre estiguen destinades a una crida per la millora de la comunicació entre col·legues, saltant les barreres lingüístiques que ens arrosseguen cap al que ella anomena “l'imperi de l'anglès”. Mary Snell-Hornby ha volgut que la seua obra fóra una visió personal de la història dels estudis de traducció amb una intenció ben clara, la de construir ponts.